

Prof. zw. dr hab. Tadeusz Kurkiewicz (1885-1962)

Rektor Akademii Medycznej w Poznaniu w latach 1950-1952

Urodził się 23 lutego 1885 roku w Strzegowie w powiecie mławskim.

W 1902 roku wstąpił na Oddział Przyrodniczy Wydziału Fizyczno-Matematycznego Cesarskiego Uniwersytetu Warszawskiego. W styczniu 1905, po zawieszeniu przez CUW działalności, jego nauka została przerwana. Nielegalnie przedostał się do Krakowa i latem 1906 zapisał na Wydział Filozoficzny Uniwersytetu Jagiellońskiego.

16 czerwca 1911 roku na podstawie dysertacji pt. „Zur Kenntnis der Histogenese des Herzmuskels der Wirbeltiere” („O histogenezie mięśnia sercowego zwierząt kręgowych”) ukończył studia, uzyskując stopień doktora filozofii.

W 1911 roku powrócił do Warszawy. Pracował najpierw jako laborant, a potem asystent w Katedrze Histologii i Embriologii CUW. Wiosną 1913 rozpoczął jako ekstern zdawanie kolejnych egzaminów na Oddziale Przyrodniczym Wydziału Fizyczno-Matematycznego, chcąc ukończyć przerwane w 1905 roku studia. 22 marca 1914 na podstawie pracy pt. „O komórkach Panetha u zwierząt ssących” otrzymał stopień naukowy kandydata.

Po wybuchu I wojny światowej znalazł się w Tomsku na Syberii. Pracował jako pomocnik prosektora w Katedrze Histologii i Embriologii tamtejszego uniwersytetu. W 1916 roku został powołany do rosyjskiego wojska. Służył w 25 Pułku Strzelców Syberyjskich, a następnie ukończył Szkołę Wojskową w Irkucku. Po wybuchu rewolucji październikowej, w lutym 1918, powrócił na uniwersytet w Tomsku. Awansował na prosektora, a w 1920 roku uzyskał tytuł docenta prywatnego. W maju 1921 roku habilitował się z histologii i embriologii.

W 1921 roku powrócił do kraju i zamieszkał w Poznaniu. We wrześniu 1922 roku został zastępcą profesora w Zakładzie Histologii Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Poznańskiego. 29 listopada 1923 roku został profesorem nadzwyczajnym histologii. 1 grudnia 1923 objął obowiązki profesora i kierownika Zakładu Histologii, którym był aż do wybuchu II wojny światowej (w 1926 roku Zakład zmienił nazwę na Zakład Histologii Prawidłowej i Embriologii).

1 stycznia 1935 został profesorem zwyczajnym.

W roku akademickim 1935-1936 oraz 1936-1937 był dziekanem Wydziału Lekarskiego UP, a w latach 1927-1928 i 1937-1938 – prodziekanem.

Zaliczał się do tych członków środowiska uniwersyteckiego, którzy protestowali przeciwko dyskryminacji studentów Żydów, m. in. przeciw instytucji getta ławkowego.

Po wkroczeniu hitlerowców do Polski został wysiedlony do Generalnego Gubernatorstwa. Okres okupacji spędził w Warszawie. Pracował jako urzędnik w Wydziale Szpitalnictwa Zarządu Miejskiego, jako pracownik umysłowy w Szpitalu Dzieciątka Jezus, kasjer w Klinice Chorób Dziecięcych oraz w Szpitalu Czerwonego Krzyża.

Od chwili utworzenia Wydziału Lekarskiego tajnego Uniwersytetu Ziemi Zachodnich w 1942 roku aż do wybuchu powstania warszawskiego wykładał na nim histologię, a od 1 października 1941 do końca lipca 1944 – histologię i embriologię na tajnym UW.

Po zakończeniu walk o Poznań powrócił do niego i 15 marca 1945 roku objął swoje przedwojenne stanowisko kierownika Zakładu Histologii Prawidłowej i Embriologii Uniwersytetu Poznańskiego (w tym samym roku przekształconego w Katedrę i Zakład Histologii Prawidłowej i Embriologii).

W roku akademickim 1945-1946 oraz 1947-1948 wybrano go na dziekana Wydziału Lekarskiego, w kolejnym - na prodziekana.

Od 1947 roku należał do Polskiej Partii Robotniczej, a po zjeździe zjednoczeniowym PPR i Polskiej Partii Socjalistycznej w grudniu 1948 roku został członkiem Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej.

1 stycznia 1950 roku został powołany przez ministra zdrowia na rektora nowo powstałej poznańskiej uczelni – Akademii Lekarskiej, od 3 marca noszącej miano Akademii Medycznej. W styczniu 1952 roku decyzją Komitetu Wojewódzkiego PZPR został usunięty z partii z uwagi na przynależność do sanacyjnego Związku Strzeleckiego w latach międzywojennych. Złożył rezygnację ze stanowiska rektora. 1 marca 1952 roku rezygnacja została przyjęta.

Był członkiem Polskiego Towarzystwa Anatomicznego, Polskiego Towarzystwa Histochemików i Cytochemików, Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk i L'Association des Anatomistes. Należał do Czerwonego Krzyża, Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, Demokratycznej Profesury, Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika.

Po osiągnięciu wieku prekluzyjnego w dalszym ciągu kierował Katedrą i Zakładem Histologii Prawidłowej i Embriologii. Po przejściu na emeryturę w 1959 roku nadal pracował w Katedrze.

Zmarł 11 marca 1962 roku. Spoczął w alei zasłużonych na Cmentarzu Junikowskim.

Na podstawie: dokumenty zgromadzone w Muzeum UMP i Archiwum UMP